

Szent Imre Album. Szerkesztette: *Huszár Károly*. Budapest, 1930. — Annak a hódoló emlékezésnek, amelylyel a magyarság az elmúlt esztendőben Szent Imre herceg eszményisége előtt meghajolt, méltó megőrkítője és a történelmi idők számára fenntartója ez a díszes kötet; a gondos szerkesztői kéz mindent felölelt benne, ami csak nagy és magasztos volt a jubiláris ünnepek folyamán. Az Emlékkönyvben, annak szándékai szerint, az uralkodó elem a képanyag. A szövegrész a bevezető legszükségesebb adatokat tartalmazza. Minden egyebet a képek mondanak el: színesen, vonzóan és ötletesen. Az ünnepeken résztvevő reprezentáló és előadó személyek után élénk tárul az a számos, fényes jelenet, amelynek pompájában és meghatottságában folyt le a jubileumi hódolat nagyszerű ténye. Magasabb szempontból nézve a kötetet, többet jelent, mint az emlékezés világát szolgáló adat-gyűjteményt. Végső elemzésben az emlékkönyv a hittől ihletett magyarság történelmi öntudatának és önértésének hatalmas megnyilatkoztatója és hordozója. Ez az album igazi szépsége és ereje.

Friss Endre: Fogadjatok be. Versek. Két évvel ezelőtt ismertettem e hasábkon Friss Endre «Megtalált szavak» című első verseskötetét. Meglepően érett készsége, meggyőző biztonsága és költői intelligenciája nemcsak dicséretet váltott ki belőlem akkor, hanem némi aggodalmat is, mert nélkülöztem verseiben azt a lendítő erőt, amely a jövő felé mutatott volna. Higgadság, kontemplatív leszűrődöttség, óvatos mérséklet, jellemezte a finom kis kötetet, és mindezek mögött valahogy ott éreztem a költői vitalitás bizonyos fogyatékoságát.

Most, hogy új verseskötetét olvasgatom, igazoltnak látom két év előtti aggályaimat. Ennek íze, színe, ereje is más. Kevesebb-e, több-e? Számra csak harmincnégyszáz vers s ezeknek is

jórésze jelentéktelen. Mintha lábbadozó beteg írta volna, aki új ízeket kóstol, de ezeket még nem tudja kellően élvezni, s ezért csak elvétve beszélhet róluk hiánytalanul.

Lehet, hogy ez a jelző túlságosan bántó, mert hiszen még ezekben a jelentékteleneknek mondott versekben is (Mámor, Tél, Félelem, Színek, Márciusi ajándék, A művész apja, stb.) ugyanaz a finom érzékenységszerű lélek bontja, hámozza burkát az analitikus líra hajszálalú műszereivel, mint a jó, a szép verseiben, de ami a lélek munkájából a papírra jutott, nem érdekes, nem jelentős az olvasó számára.

Jó versei még határozottabban mutatnak arra, hogy ebben a lábbadozó lélekben valamely válság megy végbe. Előző kötetének versei elvontabbak voltak, de képeik metafizikai értelmet kaptak a velük társított gondolat mélységében. Mostani versei egyszerűebbek, világosabbak. A természet képei színesebben, plasztikusabban jelennek meg bennök (Őszi erdő, Haldokló hegyoldal, Otthon, November), de vonatkozásaik csak ritkán mélyülnek el (Egyszerű vallomás), s ezért kevesebb nyomot hagynak az olvasóban.

Ugy tetszik, a költő átmeneti állomásra érkezett. Még meditál, keres, kutat, de az «Otthon» pár pompás verse már világos ígéret arra, hogy meg fogja találni a helyes utat.

Majtényi György.

Ráth Végh István: Az éremadár. (Franklin Társulat, é. n.) Érdemes volna a figyelemre, hogyan élnek tovább a divatjamult műfajok, mivé lett az éposz, a kalandregény, a tan-költemény, a verses elbeszélés számtalan neme. Ne higgyük, hogy ezek mind meghaltak. Többé-kevésbé alcázva ott bujdosnak az irodalomban ma is, ha pedig nincs más menedékük, leszállnak az ifjúsághoz, amelyet az iskola szintén a múlt remekeivel táplál.